
فلسفه فضای مجازی و دلالت های تربیتی آن در دوران معاصر

مؤلف

محدثه دولتی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه	: دولتی، محدثه، ۱۳۷۴-
عنوان و نام پدیدآور	: فلسفه فضای مجازی و دلالت‌های تربیتی آن در دوران معاصر / مولف محدثه دولتی.
مشخصات نشر	: خراسان رضوی: انتشارات جالیز، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۳ ص: مصور (بخشی رنگی).
شابک	: ۶۰۰۰۰۰ ریال : 3-828-263-978-622
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کاتانامه: ص. ۱۳۱ - ۱۴۳.
موضوع	: شبکه‌های اجتماعی پیوسته -- ایران -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع	: Online social networks -- Iran -- Social aspects
موضوع	: فضای مجازی -- ایران -- جنبه‌های اخلاقی
موضوع	: -- Iran -- Moral and ethical aspects Cyberspace
رده بندی کنگره	: HM۷۷۲
رده بندی دیویی	: ۰۶/۷۵۳
شماره کاتالوژی ملی	: ۸۵۴۸۱۱۴
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیا

www.ketab.ir

فلسفه فضای مجازی و دلالت‌های تربیتی آن در دوران معاصر

محدثه دولتی

ناشر: انتشارات جالیز

چاپ: اول، پاییز ۱۴۰۰ / ۱۰۰۰ نسخه

قطع: وزیری / تعداد صفحه: ۱۴۳

قیمت: ۶۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۳-۸۲۸-۶۲۲-۹۷۸-۶۲۲-۲۶۳

طراح جلد: صالح مقدم

صحنه آرائی: زهرا مهدی‌زاده

حق چاپ محفوظ است

آدرس: مشهد بلوار شهید رمضانی روبروی درب دانشکده روانشناسی دانشگاه فردوسی

تلفن تماس: ۰۹۱۵۹۳۰۹۹۶۳-۰۹۱۵۸۳۱۹۵۳۵-۰۵۱۳۸۷۹۵۲۸۸

فهرست مطالب

۱۱	 مقدمه
۱۳	 بخش اول
۱۳	 بررسی فضای مجازی و مبانی فلسفی آن
۱۳	 فضای مجازی
۱۳	 مبانی فلسفی
۱۳	 فلسفه و فضای مجازی
۱۸	 علل پیدایش فضای مجازی
۱۹	 نظریه پردازان حوزه فضای مجازی
۲۱	 هربرت شیلر و امپریالیسم رسانه‌ای
۲۱	 اطلاعات گرای، شبکه‌ها و تغییرات اجتماعی، مانوئل کستلر
۲۲	 مدرنیته (مدرنیسم)
۲۲	 پسامدرنیته (پست مدرنیسم)
۲۴	 عوامل تاثیرگذار در مدرنیته و پسامدرنیته
۲۷	 فضای مجازی در عصر مدرنیته
۲۷	 فضای مجازی در عصر پست مدرنیسم
۲۸	 سیر تکامل (تاریخچه) فضای مجازی
۳۴	 نظریه و پدیده‌های جدید در فضای مجازی
۳۷	 مولفه های فضای مجازی
۳۸	 توسعه ارتباطات از طریق فضای مجازی
۴۰	 گمنامی در فضای مجازی
۴۱	 کاهش هزینه ها
۴۱	 دسترسی آسانتر
۴۱	 گوناگونی و تنوع
۴۲	 ویژگی های اصلی فضای مجازی

۴۴	ارتباط بین فضای مجازی و کاربران
۴۷	بررسی مزایا و معایب فضای مجازی
۵۰	کاربران اینترنت در سال ۲۰۱۹
۵۵	بخش دوم
۵۵	مبانی هستی شناسی
۵۸	تعریف هستی شناسی
۵۸	علل پیدایش هستی شناسی
۵۹	هستی شناسی (مدرنیته)
۵۹	هستی شناسی (پسامدرنیته)
۶۱	هستی شناسی فضای مجازی
۶۵	متافیزیک و هستی شناسی
۶۷	بخش سوم
۶۷	مبانی معرفت شناسی
۶۹	تاریخچه معرفت شناسی
۷۲	تعریف معرفت شناسی
۷۲	علل پیدایش معرفت شناسی
۷۳	معرفت شناسی مدرنیته
۷۴	معرفت شناسی پسامدرنیته
۷۵	وظایف معرفت شناسی
۷۶	چارجوب معرفت شناسی و پرسشهای آن
۷۷	معرفت شناسی و فضای مجازی
۸۰	بخش چهارم
۸۰	دلالتهای تربیتی دوران معاصر
۸۰	مبانی فلسفی و راهکار تربیتی
۸۲	مزایای استفاده از فضای مجازی در تعلیم و تربیت
۸۳	ابعاد تعلیم و تربیت در فضای مجازی

۸۷	تعلیم و تربیت اسلامی در فضای مجازی
۸۸	تعلیم و تربیت ایران
۹۷	دلالت‌های تربیتی غرب
۱۰۳	نسبی‌گرایی
۱۰۷	تحقیقات داخلی کتاب
۱۱۳	فصل چهارم
۱۱۳	جمع‌بندی کتاب
۱۱۳	بخش اول: تاثیرات، سیر تکوین، پیامدهای منفی و ... فضای مجازی
۱۱۳	تاثیرات اینترنت در آموزش و پرورش
۱۱۵	سیر تکوین نظریه‌های مربوط به فضای مجازی
۱۱۵	پیامدهای منفی استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی
۱۱۹	اهداف کنترل فضای مجازی
۱۲۱	بخش دوم
۱۲۱	نمایش یافته‌های سوالات تحقیق
۱۲۱	سوال تحقیق ۱: شرایط، زمینه و خاستگاه فضای مجازی چیست؟
۱۲۳	سوال دوم: مبانی هستی‌شناسی فضای مجازی چگونه است؟
۱۲۵	سوال سوم: مبانی معرفت‌شناسی فضای مجازی چگونه است؟
۱۲۸	سوال چهارم: دلالت‌های تربیتی فضای مجازی در دوران معاصر چیست؟
۱۳۱	منابع

مقدمه

فضای مجازی علاوه بر بهبود برخی از فرایندهای زندگی بشر چون ترافیک، حمل و نقل، هزینه ها، زمان و مکان (مهری، نراقی زاده، رضازاده شیراز: ۱۳۹۶). در همواری اصول ارتباطی نیز نقش بسزایی ایفا کرده است. فناوری‌ها بنیان سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و... جوامع مدرن معاصر را تکوین داده و به لحاظ تاریخی در چند دهه اخیر به تاسیس جامعه شبکه ای (اطلاعاتی، ارتباطاتی، مجازی، دیجیتالی، رسانه‌ای و...) منجر شده است. ظهور این فناوری‌ها و بروز تحولات بنیانی در جوامع معاصر از طریق این فناوری‌ها، به هدف ساماندهی زندگی مردمان و رفاه آنان منجر شده است (ظهیری ۱۳۹۷: ۱). دستاوردهای بشر از صنعت و فناوری‌های نوین، علاوه بر منافع و رفاهی که برای او به ارمغان آورده است، همواره آسیب‌هایی را نیز به همراه داشته است. اگرچه بسیاری از ابداعات و نوآوری‌ها با انگیزه تامین رفاه و آسایش و تحکیم ارزشهای انسانی در جهت نیل به کمال شکل گرفته است؛ اما در عین حال به دلیل برخی از استفاده‌های نادرست از ابزارهای جدید، این اختراعات گاه جسم و جان و اخلاق و روان انسانها را مورد آسیب قرار داده و گاه فرهنگ و اعتقادات و رفاه اجتماعی را دگرگون کرده است (رامش، گوزه گر: ۱۳۹۷).

اکنون که فضای مجازی با گستردگی و ویژگی‌هایی منحصر به فرد، تمام شئون فردی و اجتماعی زندگی انسان‌ها را تحت تأثیر قرار داده است و فرصت‌های بی نظیر و تهدیدهای نرم و مقرراتی را به همراه آورده است، شناخت درست مواجهه منطقی و آگاهی بخشی عمومی از مهم‌ترین وظایف همگان خصوصاً مبلغان دین و ناشران شریعت و فعالان فرهنگ شیعی است. مواجهه امروزی با فضای مجازی، چالش‌هایی را در جامعه ایجاد کرده که حاصل توسعه سریع اینترنت و شبکه‌های اجتماعی و پایین بودن دانش رسانه ای جامعه

است.. از دید تربیتی می‌توان اشاره کرد در اسلام بر کیفیت ارتباطات و تفکر بشدت تأکید شده است. "هدف در جامعه اسلامی سعادت حقیقی عقلانی است؛ به این معنا که فرد راه میانه روی و تعادل را پیش بگیرد (مهری، نراقی زاده، رضازاده شیراز: ۱۳۹۶). همچنین فضای مجازی با پرداختن به رویکردهای متفاوت من جمله هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی فضای مجازی و فلسفه آن، در روشن شدن مبنای پارادایمی فهم و طراحی فضای مجازی و تدوین نقشه راه رسیدن به فضای مجازی مطلوب که «پارادایم دوفضایی شدن هاست»، پرداخته است و به نوعی به صورت پیوسته و یکپارچه (غفاری، ماهروزاده، ستاری: ۱۳۹۷). میتواند فضای واقعی و مجازی را طراحی کند (عاملی، ۱۳۸۲: ۲۵). معرفت و معرفت‌شناسی قدمتی به اندازه تاریخ فلسفه دارد، اما در فلسفه غرب و فلسفه اسلام دوره‌بندی‌های متفاوتی برای آن وجود دارد. در غرب، معرفت‌شناسی دو دوره کاملاً متفاوت داشته است و مشاهده می‌شود که فلسفه در یونان باستان و قرون وسطی، بیشتر هستی‌شناسی و شناخت حقایق هستی بوده و پس از رنسانس است که معرفت‌شناسی اهمیت پیدا می‌کند (غفاری، ماهروزاده، ستاری: ۱۳۹۷).